ҚАРАҒАНДЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ ИНТЕРКОЛЛЕДЖІ

Бас сүйектің бет бөлімі, құрылымы мен сипаттамасы

ДАЙЫНДАҒАН: ТУКЕНОВА П.А

ТЕКСЕРГЕН: А. ЖҰМАҒАЛЫҚЫЗЫ

Бет қаңқасының дамуы

Бас қаңқасының бет бөлігі алғашқы ішектің бастапқы бөлігіне жақын жатқан мезенхимадан дамиды. Мезенхимада желбезек қалталарының аралығында шеміршекті желбезек доғалары пайда болады.

Висцералды (желбезек) доғалары	Висцералды доғалардың туындылары
Бірінші желбезек доғасы (жақ)	Балғашық, төс, төменгі жақсүйек шеміршегі – меккелев шеміршегі
Екінші желбезек доғасы (тіласты)	Үзеңгі, самай сүйектің біз тәрізді өсіндісі, тіласты сүйегінің кіші мүйізі және денесінің бір бөлігі
Үшінші желбезек доғасы	Тіласты сүйегінің үлкен мүйіздері және денесінің бір бөлігі

БЕТ СҮЙЕКТЕРІ

ЖҰП

- ТАҢДАЙ СҮЙЕКТЕРІ
- БЕТ СҮЙЕКТЕРІ
- ТӨМЕНГІ МҰРЫН ҚАЛҚАНДАРЫ
- МҰРЫН СҮЙЕКТЕРІ
- КӨЗ ЖАС СҮЙЕКТЕРІ
- ЖОҒАРҒЫ ЖАҚСҮЙЕКТЕР

ТАҚ

- Кеңсірік желбезегі (ӨРЕ)
- ТІЛАСТЫ
- ТӨМЕНГІ ЖАҚСҮЙЕК

БЕТ СҮЙЕГІ адамның бетіне пішін береді. Сүйектің самай, көз шарасына қараған және шеткі үш беті бар. Шығыңқысы самай сүйегінің бет шығынқысы мен қосылып бет доғасын құрайды.

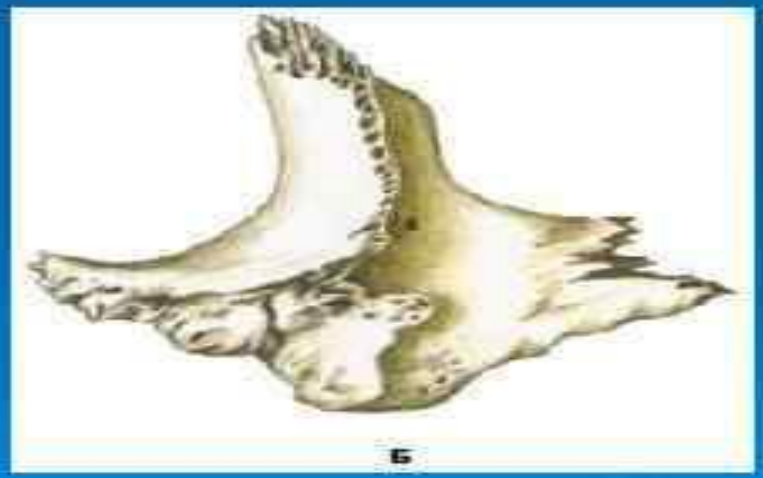

А — сыртқы көрініс;
Б — ішкі көрініс

КӨЗ ЖАС СҮЙЕГІ көз шарасының ішкі бетінде орналасқан кішкене сүйек. Онда жас сайы мен сүйектіңқыры бар. Бұл сүйек көзжас, мұрын өзегі мен жас қабы шұңқырының құрылысына қатынасады.

А — сыртқы беті;
Б — ішкі беті

Мұрын сүйегі төрт бұрышты табақша сүйек. Одан мұрынның қыры пайда болады.

А — сыртқы беті;
Б — ішкі беті

MyShared

ТІЛ АСТЫ СҮЙЕК ( ) доғаша, денесі мен үлкен және кіші екі жұп мүйіздері бар.

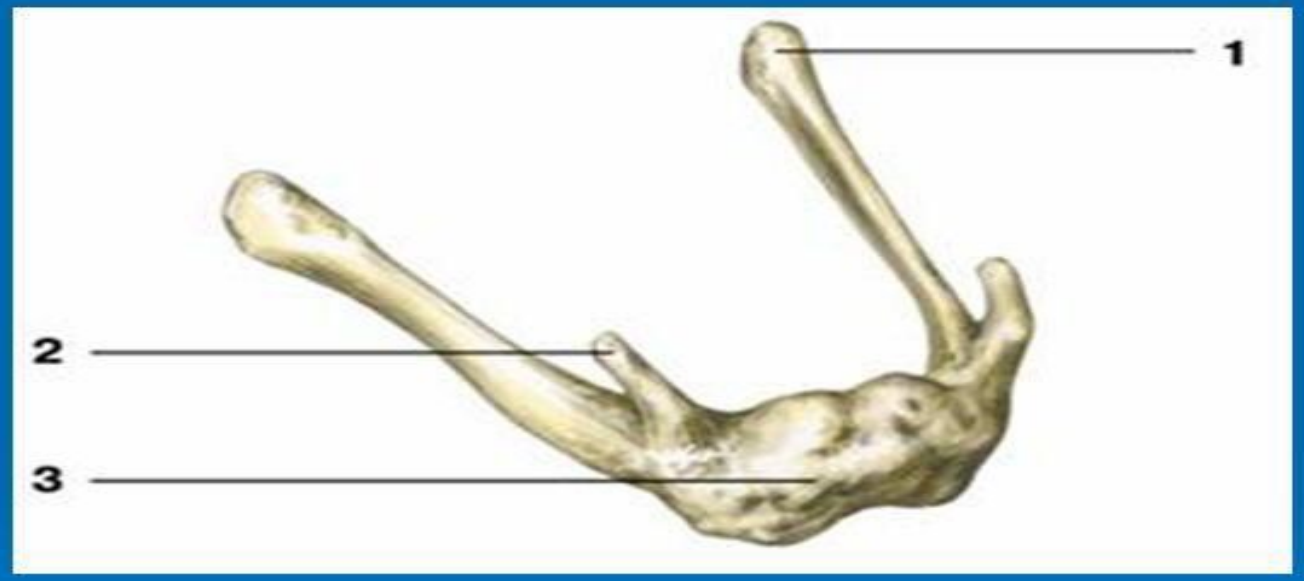

1 — үлкен мүйіз;
2 — кіші мүйіз;
3 — тіл асты сүйек денесі

MyShared

ЖОҒАРҒЫ ЖАҚ ( ) денесі және төрт өсіндісі бар. Денесі төрт беттен тұрады. Олар алдыңғы, артқы немесе самай асты көз шарасына, мұрынға қараған беттері. Жоғарғы жақтың алдыңғы бетінде көз шарасының тесігі жіне оның тіс ойығы бар. Самай асты бетінде жоғарғы жақтың денесі білінеді. Мұрын бетінде гаймар қуысыының ----------. Альвеолда сегіз тіс кіріп тұратын шұңқырлар бар. Таңдай өсіндісінен қатты таңдай пайда болады, ал маңдай өсіндісі маңдай сүйегімен, бет шығыңқысы бет сүйегі өсіндісімен қосылады.

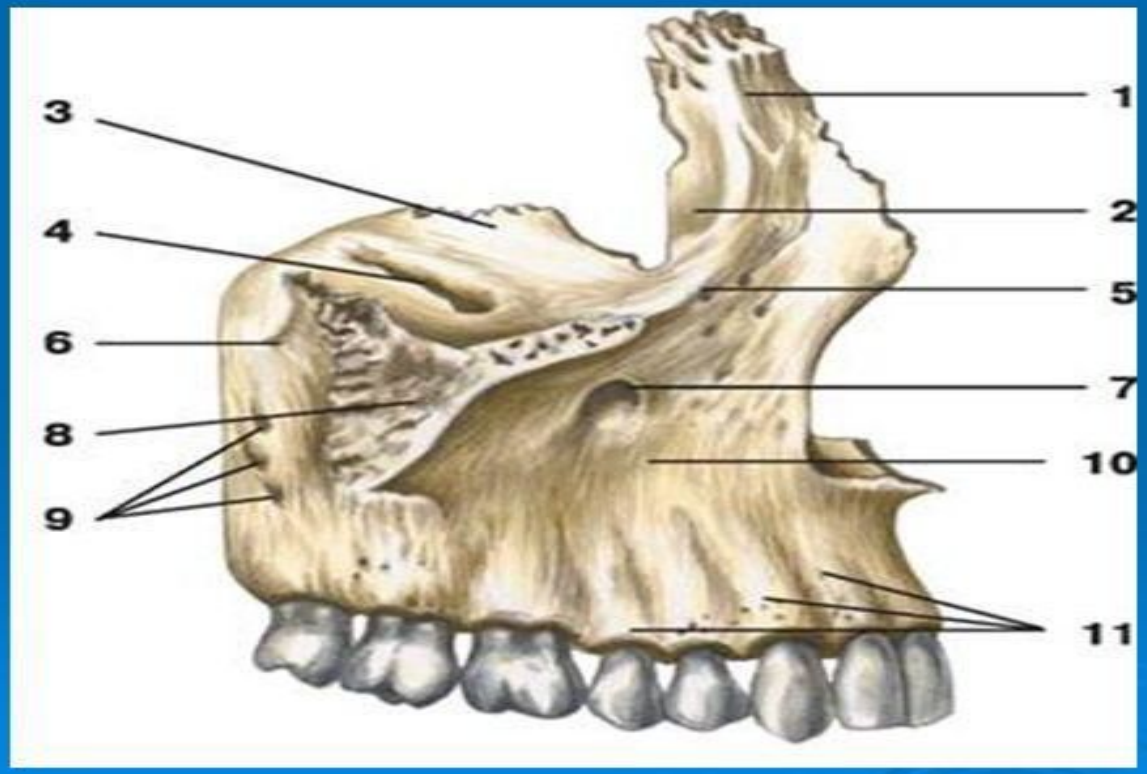

ЖОҒАРҒЫ ЖАҚ (СЫРТҚЫ БЕТІ)
1 — маңдай өсінді;
2 — жас сайы;
3 — көз қабырғалары;
4 — көз асты сайы;
5 — көз асты шеті;
6 — жоғарғы жақ томпағы;
7 — көз асты тесігі;
8 — бет өсінді;
9 — альвеола өсіндісі
10 — сойдақ шұңқыры;
11 — альвеоа томпағы

MyShared

Көзжас сүйегі

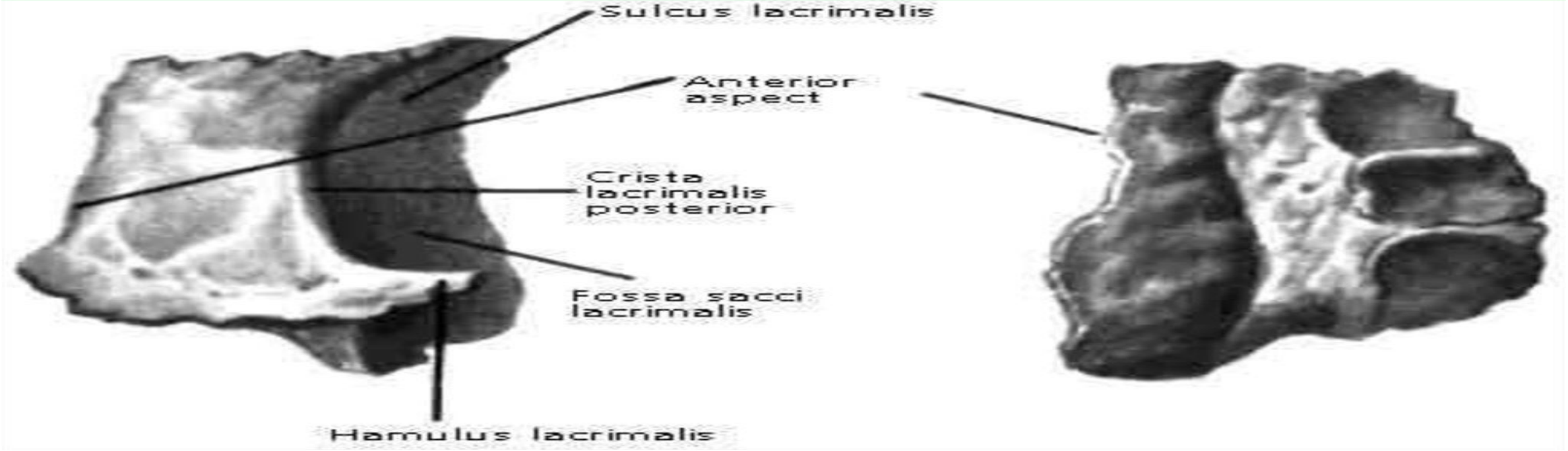

ТӨМЕНГІ ЖАҚ ( ) қозғалмалы сүйек. Оның денесі мен жұп өсіндісі бар. Денесінің алдыңғы бетінде төменгі иек бар. Оның айналасында төменгі иек тесігі орналасқан. Төменгі жақтың ішкі бетінде иек қыры мен жақ тіл асты тесігі өтеді. Артқы жағында екі өсіндісі бар. Алдыңғысы тәждік, артқысы айдаршықты. Айдаршықтың басы, мойыны бар. Басы самай сүйегіне буын арқылы бекиді.

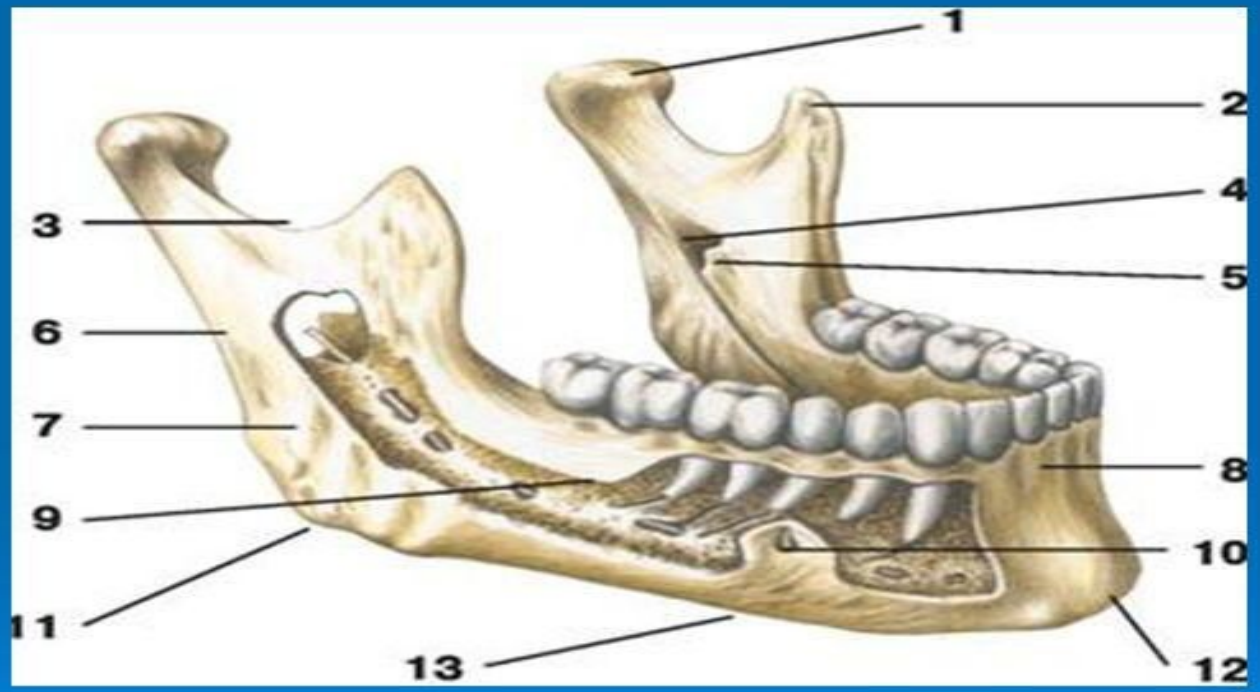

ТӨМЕНГІ ЖАҚ (СЫРТҚЫ БЕТІ)

1 — айдаршық өсіндісі;
2 — тәжді өсінді;
3 — төменгі жақ ойдымы;
4 — төменгі жақ тесігі;
5 — төменгі жақ тілшесі;
6 — төменгі жақ тармақшасы;
7 — шайнау томпағы;
8 — альвела томпағы;
9 — төменгі жақ денесі;
10 — төменгі жақ тесігі;
11 — төменгі жақ доғасы;
12 — иек шығыңқысы;
13 — төменгі жақ негізі

MyShared

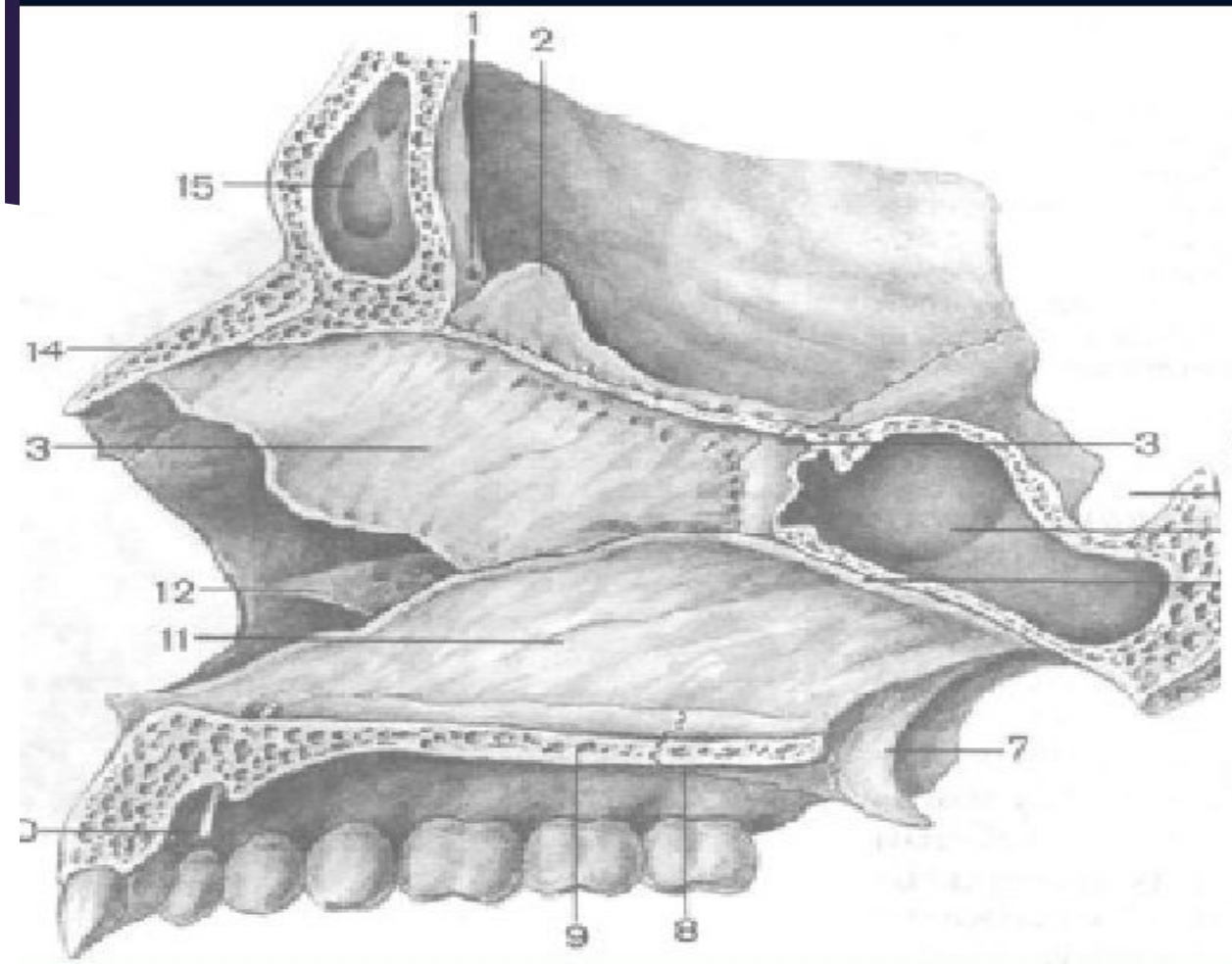
1
2
15
14
3
3
12
11
7
9
8

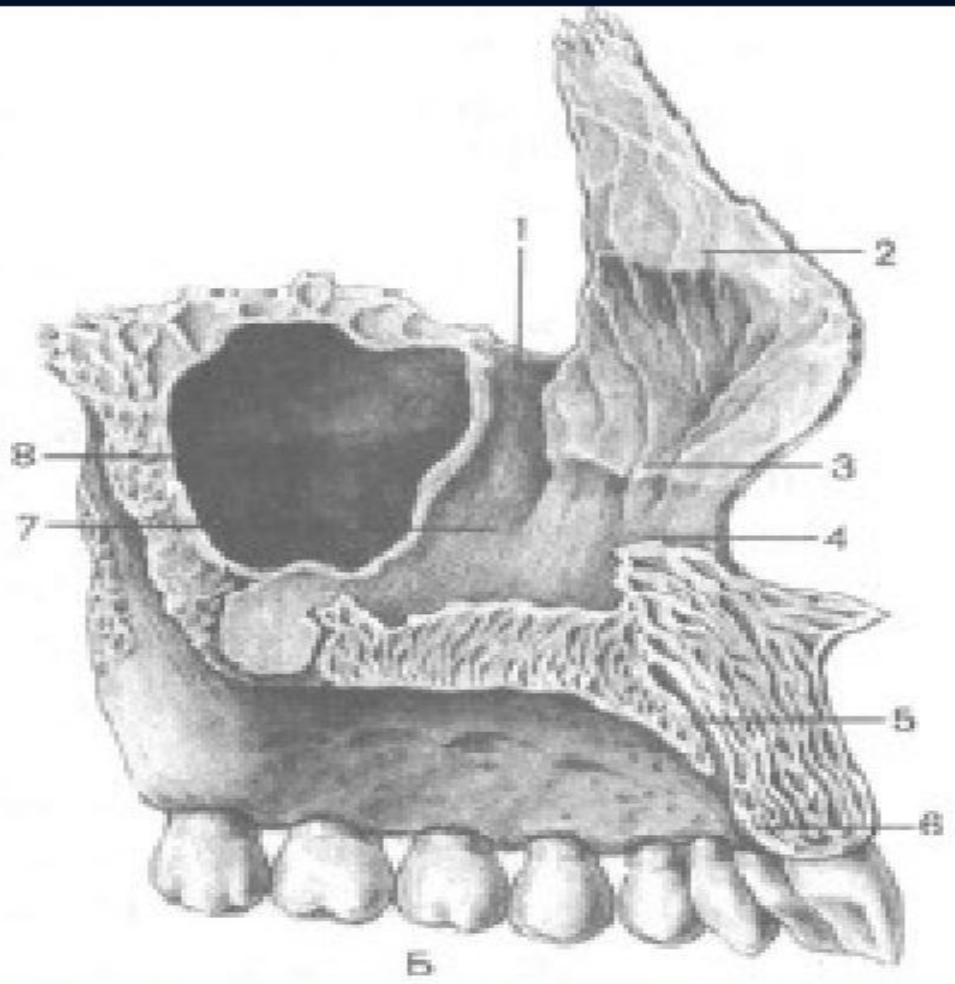
1
2
8
3
7
4
5
6
Б

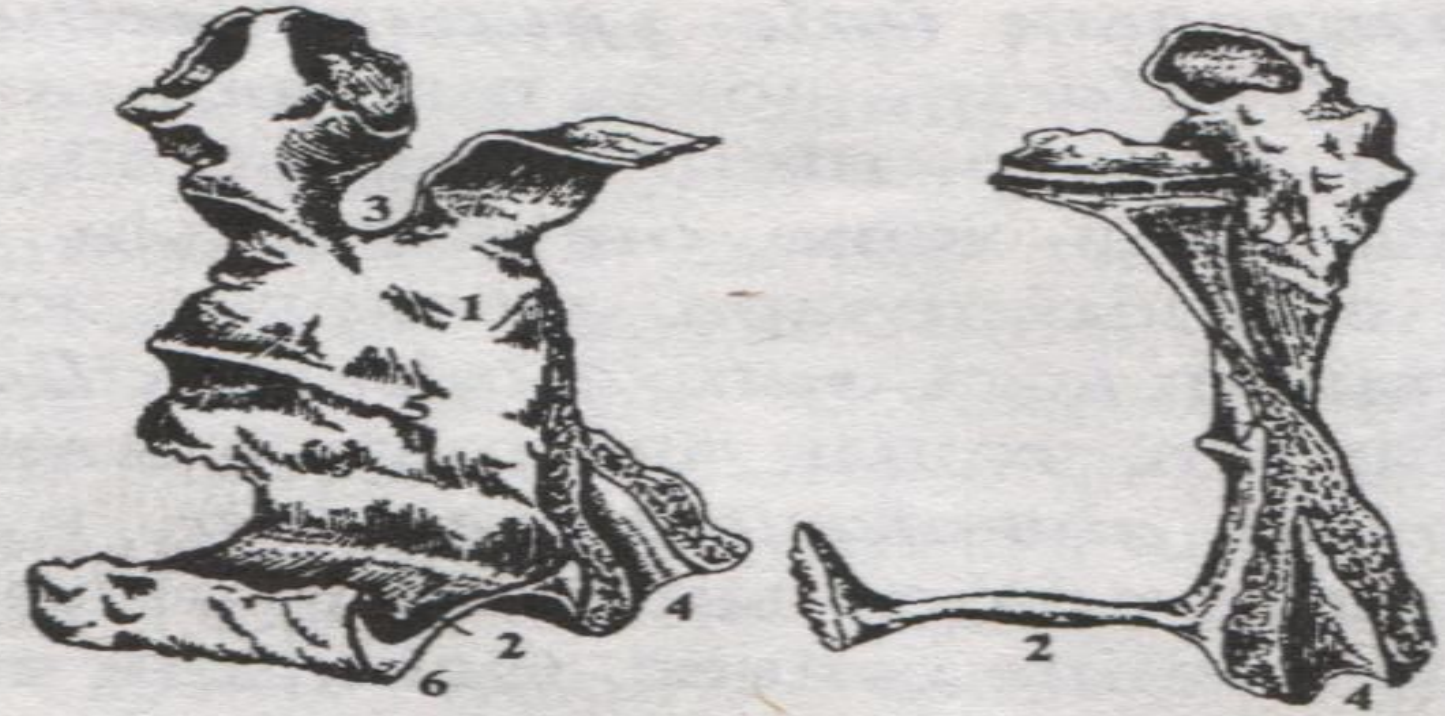

35 сурет. Таңдай сүйегі (оң жақ)

1 - перпендикулярлы табақша, lamina perpendicularis; 2 — жазықтық бағыттағы табақша, lamina horizontalis; 3 — incisura sphenopalatina; 4 - пирамидальды өсінді, processus pyramidalis; 5 - crista conchalis; 6 - артқы мұрын ұштығы, spina nasalis posterior

Кейінгісі алдынғы қырымен жоғарғы

Бет сүйектер cranium viscerale

Негізі даму процесінде асқорыту және тыныс алу аппаратының бастапқы бөлімі болып қалыптасқан. Оның құрамына 15 сүйек кіреді:
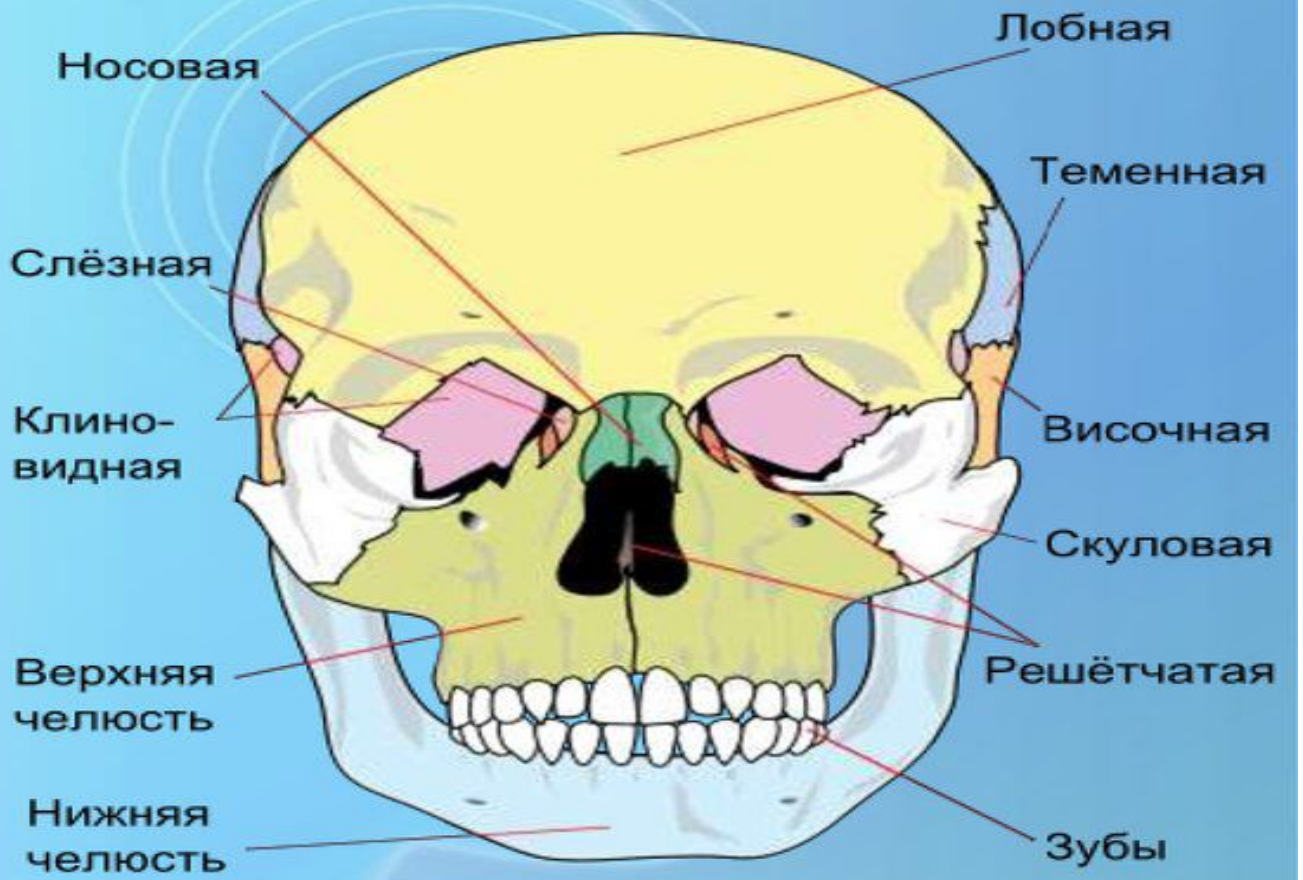
- **Оның алты жұп сүйектері:**
  - Жоғарғы жақсүйек;
  - Мұрын;
  - Бетсүйек;
  - Көзжас сүйек;
  - Таңдай
  - Төменгі мұрын қалқаны кіреді.
- **Үш жұпсыз сүйектер:**
  - Төменгі жақсүйек;
  - Тіласты,
  - Желбезек сүйектері